

N á v r h

ZÁKON

ze dne 2011,

o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

DÁVKY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

HLAVA I

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje poskytování peněžitých dávek osobám se zdravotním postižením určených ke zmírnění sociálních důsledků jejich zdravotního postižení a k podpoře jejich sociálního začleňování.

§ 2

Druhy dávek

Osobám se zdravotním postižením se poskytuje

- a) příspěvek na mobilitu,
- b) příspěvek na zvláštní pomůcky.

§ 3

Okruh oprávněných osob

(1) Nárok na příspěvek na mobilitu a na příspěvek na zvláštní pomůcky má při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně

- a) osoba, která je na území České republiky hlášena k trvalému pobytu podle jiného právního předpisu¹⁾ nebo která má na území České republiky trvalý pobyt podle jiného právního předpisu²⁾,
- b) osoba, které byl udělen azyl nebo doplňková ochrana podle jiného právního předpisu³⁾,

¹⁾ Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů.

²⁾ Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

- c) cizinec bez trvalého pobytu na území České republiky, kterému tato práva zaručuje mezinárodní smlouva,
- d) občan členského státu Evropské unie, pokud je hlášen na území České republiky k pobytu podle jiného právního předpisu po dobu delší než 3 měsíce, nevyplyvá-li mu nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropské unie⁴⁾,
- e) rodinný příslušník občana členského státu Evropské unie, pokud je hlášen na území České republiky k pobytu podle jiného právního předpisu po dobu delší než 3 měsíce, nevyplyvá-li mu nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropské unie⁴⁾,
- f) cizinec, který je držitelem povolení k trvalému pobytu s přiznaným právním postavením dlouhodobě pobývajícího rezidenta v Evropském společenství na území jiného členského státu Evropské unie, pokud je hlášen na území České republiky k dlouhodobému pobytu podle zvláštního právního předpisu²⁾,

a to, pokud má bydliště na území České republiky.

(2) Bydlištěm se rozumí území České republiky, na kterém se soustřeďují zájmy nebo aktivity osoby, přičemž jejich vzájemná souvislost dokládá sepětí této osoby s Českou republikou. Osoba má bydliště na území České republiky zejména za předpokladu, že se zde dlouhodobě zdržuje, je zde hlášena k pobytu, vykonává zde výdělečnou činnost, žije zde s rodinou, její děti zde plní povinnou školní docházku nebo se zde soustavně připravují na budoucí povolání, je zde registrována u praktického lékaře, popřípadě existují jiné významné důvody, zájmy či aktivity, ze kterých plyne sepětí této osoby s Českou republikou.

§ 4

Příslušnost k rozhodování o dávkách

(1) O příspěvku na mobilitu a o příspěvku na zvláštní pomůcky rozhoduje Úřad práce České republiky – krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“).

(2) O odvolání proti rozhodnutí o příspěvku na mobilitu a proti rozhodnutí o příspěvku na zvláštní pomůcky rozhoduje Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „ministerstvo“).

HLAVA II

PŘÍSPĚVEK NA MOBILITU

§ 5

Nárok na příspěvek na mobilitu

(1) Nárok na příspěvek na mobilitu má osoba starší 3 let, jestliže

- a) není schopna zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace, a
- b) její příjem a příjem osob s ní společně posuzovaných je nižší než šestinásobek životního minima jednotlivce nebo životního minima společně posuzovaných osob podle zákona o životním a existenčním minimu⁵⁾.

⁴⁾ Nařízení Rady (EHS) č. 1612/68 ze dne 15. října 1968 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství.

⁵⁾ Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů.

(2) Podmínky nároku na příspěvek na mobilitu podle odstavce 1 musí být splněny po celý kalendářní měsíc.

§ 6

Výše příspěvku na mobilitu

(1) Výše příspěvku na mobilitu činí za kalendářní měsíc

- a) 1 000 Kč, jestliže se osoba dopravuje alespoň třikrát týdně do zaměstnání, školy, školského zařízení nebo zařízení sociálních služeb a zpět,
- b) 200 Kč v ostatních případech, a to za podmínky, že osobě nejsou po celý kalendářní měsíc poskytovány pobytové sociální služby⁶⁾ podle zákona o sociálních službách v týdenním stacionáři, domově pro osoby se zdravotním postižením, domově pro seniory, domově se zvláštním režimem nebo centru sociálně rehabilitačních služeb, nebo jí není poskytována zdravotní péče formou ústavní péče v nemocnici nebo odborném léčebném ústavu.

(2) Podmínky pro výši příspěvku na mobilitu podle odstavce 1 písm. a) musí být splněny po celý kalendářní měsíc; jsou-li splněny jen po část kalendářního měsíce, náleží příspěvek na mobilitu za takový měsíc ve výši podle odstavce 1 písm. b).

(3) Podmínka četnosti dopravy podle odstavce 1 písm. a) se považuje za splněnou po dobu školních prázdnin a dovolené.

§ 7

Posuzování zdravotního stavu

(1) Schopnost osoby zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace se pro nárok na příspěvek na mobilitu posuzuje podle zákona o sociálních službách⁷⁾ stejným způsobem jako pro účely příspěvku na péči.

(2) Jestliže byl zdravotní stav žadatele o příspěvek na mobilitu již posouzen pro účely příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách, vychází krajská pobočka Úřadu práce při rozhodování o příspěvku na mobilitu z tohoto posudku. V ostatních případech požádá krajská pobočka Úřadu práce okresní správu sociálního zabezpečení o posouzení schopnosti zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace.

§ 8

Příjem

(1) Pro účely nároku na příspěvek na mobilitu se příjmem osoby nebo společně posuzovaných osob rozumí příjmy podle zákona o životním a existenčním minimu. Okruh společně posuzovaných osob se posuzuje podle zákona o životním a existenčním minimu⁵⁾.

(2) Rozhodným obdobím, za které se zjišťuje příjem, je u příspěvku na mobilitu kalendářní čtvrtletí předcházející kalendářnímu čtvrtletí, na které se nárok na tento příspěvek prokazuje.

⁶⁾ § 34 odst. 1 písm. c) až f) a q) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁾ § 9 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění zákona č. /2011 Sb.

(3) Příjem se stanoví jako měsíční průměr příjmů oprávněné osoby nebo součtu měsíčních příjmů oprávněné osoby a osob s ní společně posuzovaných.

HLAVA III

PŘÍSPĚVEK NA ZVLÁŠTNÍ POMŮCKY

§ 9

Podmínky nároku na příspěvek na zvláštní pomůcky

(1) Nárok na příspěvek na zvláštní pomůcky má osoba, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí nebo těžké sluchové postižení anebo těžké zrakové postižení, a toto zdravotní postižení nevylučuje přiznání tohoto příspěvku. Za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav se pro účely tohoto zákona považuje nepříznivý zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy má trvat déle než jeden rok. Zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcky a zdravotní postižení vylučující jeho přiznání stanoví prováděcí právní předpis.

(2) Podmínkou pro poskytnutí příspěvku na zvláštní pomůcky dále je, že

- a) osoba je starší 3 let nebo je starší 15 let, pokud je tento příspěvek poskytován na pořízení psa se speciálním výcvikem,
- b) zvláštní pomůcka umožní osobě sebeobsluhu nebo ji potřebuje k realizaci pracovního uplatnění, k přípravě na budoucí povolání, k získávání informací anebo ke styku s okolím; přitom se přihlíží i k dalším pomůckám, zdravotnickým prostředkům, úpravám a předmětům, které osoba ve svém sociálním prostředí využívá, a
- c) osoba může zvláštní pomůcku využívat ve svém sociálním prostředí.

(3) Příspěvek na zvláštní pomůcky nelze poskytnout, jestliže zvláštní pomůcka je zdravotnickým prostředkem, který je plně nebo částečně hrazen z veřejného zdravotního pojištění anebo zapůjčován příslušnou zdravotní pojišťovnou. Tento příspěvek nelze rovněž poskytnout na pořízení zvláštní pomůcky, která není osobě hrazena z veřejného zdravotního pojištění nebo zapůjčena zdravotní pojišťovnou z důvodu nedostatečné zdravotní indikace.

(4) Příspěvek se poskytuje na zvláštní pomůcku v základním provedení nejméně ekonomicky náročném, která osobě vzhledem k jejímu zdravotnímu postižení vyhovuje.

(5) Seznam typů zvláštních pomůcek, na jejichž pořízení se poskytuje příspěvek, vymezení psa se speciálním výcvikem a dovednosti psa se speciálním výcvikem stanoví prováděcí právní předpis. Při rozhodování o poskytnutí příspěvku na konkrétní zvláštní pomůcku se hodnotí, zda je z hlediska využití srovnatelná s typy zvláštních pomůcek uvedenými v tomto seznamu.

§ 10

Stanovení výše příspěvku na zvláštní pomůcky

(1) Příspěvek na zvláštní pomůcky nenáleží, jestliže cena zvláštní pomůcky nedosahuje 35 000 Kč a příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných je vyšší než šestinásobek životního minima jednotlivce nebo životního minima společně posuzovaných osob podle zákona o životním a existenčním minimu⁵⁾.

(2) Výše příspěvku na zvláštní pomůcky se stanoví tak, aby spoluúčast osoby činila 20 % z předpokládané ceny zvláštní pomůcky. Maximální výše příspěvku na zvláštní pomůcky činí 350 000 Kč.

(3) Jestliže osoba nemá dostatek finančních prostředků ke spoluúčasti podle odstavce 2, krajská pobočka Úřadu práce s přihlédnutím k celkovým majetkovým a sociálním poměrům určí nižší výši spoluúčasti, minimálně však 500 Kč. Celkové majetkové a sociální poměry se pro tento účel posuzují podle zákona o pomoci v hmotné nouzi⁸⁾.

(4) Ustanovení § 8 platí obdobně s tím, že rozhodným obdobím, za které se zjišťuje příjem, je kalendářní čtvrtletí předcházející kalendářnímu měsíci, ve kterém byla podána žádost o příspěvek na zvláštní pomůcky.

§ 11

Povinnost vrátit příspěvek na zvláštní pomůcky

(1) Osoba, které byl přiznán příspěvek na zvláštní pomůcky, je povinna tento příspěvek nebo jeho poměrnou část vrátit, jestliže

- a) nepoužije do 3 měsíců ode dne právní moci rozhodnutí o jeho přiznání nebo ve lhůtě stanovené krajskou pobočkou Úřadu práce tento příspěvek na opatření zvláštní pomůcky,
- b) nepoužije přiznaný příspěvek v plné výši,
- c) přestane být před uplynutím 5 let ode dne právní moci rozhodnutí o jeho přiznání vlastníkem zvláštní pomůcky,
- d) přestane před uplynutím 5 let ode dne právní moci rozhodnutí o jeho přiznání zvláštní pomůcku užívat.

(2) Příspěvek na zvláštní pomůcky nebo jeho poměrná část se nevrací, jestliže

- a) osoba přestane užívat zvláštní pomůcku před uplynutím 5 let ode dne právní moci rozhodnutí o jeho přiznání z důvodu změny zdravotního stavu,
- b) před uplynutím 5 let ode dne právní moci rozhodnutí o jeho přiznání pes se speciálním výcvikem bez zavinění osoby ztratí své dovednosti z důvodu onemocnění nebo úrazu anebo uhynie,
- c) osoba zemře.

(3) Povinnost vrátit poměrnou část příspěvku podle odstavce 1 a 2 nevzniká, jestliže tato částka nepřesahuje 100 Kč.

⁸⁾ § 15 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi.

HLAVA IV

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

Díl 1

Nárok na dávku a na její výplatu

§ 12

(1) Nárok na dávku vzniká dnem splnění podmínek stanovených tímto zákonem.

(2) Nárok na výplatu dávky vzniká splněním podmínek stanovených tímto zákonem pro vznik nároku na dávku a na její výplatu a podáním žádosti o přiznání dávky.

(3) Příspěvek na mobilitu může být přiznán a vyplácen nejdříve od počátku kalendářního měsíce, ve kterém bylo zahájeno řízení o přiznání příspěvku na mobilitu.

§ 13

Změna nároku na dávku a její výplatu

(1) Jestliže dávka byla přiznána nebo je vyplácena v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byla neprávem odepřena anebo byla přiznána od pozdějšího data, než od jakého náleží, dávka se zvýší nebo přizná, a to ode dne, od něhož dávka nebo její zvýšení náleží, nejvýše však 3 roky nazpět ode dne zjištění nebo uplatnění nároku na dávku nebo její zvýšení.

(2) Jestliže dávka byla přiznána nebo je vyplácena ve vyšší částce, než v jaké náleží, nebo byla přiznána nebo se vyplácí neprávem, dávka se odejme nebo se její výplata zastaví nebo sníží, a to od prvního dne kalendářního měsíce, následujícího po kalendářním měsíci, za který byla vyplacena.

(3) Změní-li se skutečnosti rozhodné pro výši příspěvku na mobilitu, výše tohoto příspěvku se změní od kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž tato změna nastala.

(4) Změní-li se skutečnosti rozhodné pro nárok na příspěvek na mobilitu tak, že tento příspěvek nenáleží, odejme se tento příspěvek od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž tato změna nastala.

§ 14

Zánik nároku na dávku a její výplatu

(1) Nárok na dávku nezaniká uplynutím času.

(2) Nárok na výplatu dávky zaniká uplynutím 1 roku ode dne, od které dávka náleží.

§ 15

Přechod nároku na dávku a její výplatu

(1) Zemře-li žadatel o dávku před vydáním rozhodnutí o dávce, vstupuje do dalšího řízení o dávce a nabývá nárok na částky splatné do dne smrti žadatele o dávku osoba, která je nejstarší z osob společně posuzovaných s žadatelem, k nimž bylo přihlíženo při stanovení rozhodného příjmu podle § 8 a § 10 odst. 3, nedohodnou-li se společně posuzované osoby jinak. Není-li těchto osob, nárok na dávku zaniká.

(2) Byla-li dávka přiznána před smrtí oprávněné osoby, vyplatí se splatné částky, které nebyly vyplaceny do dne smrti oprávněné osoby, osobě, která je nejstarší z osob společně posuzovaných s oprávněnou osobou, k nimž bylo přihlíženo při stanovení rozhodného příjmu podle § 8 a § 10 odst. 3, nedohodnou-li se společně posuzované osoby jinak. Není-li těchto osob, nárok na výplatu dávky zaniká.

(3) U příspěvku na zvláštní pomůcky se podle odstavce 1 nebo 2 postupuje jen v případě, jestliže zvláštní pomůcka byla před smrtí oprávněné osoby zakoupena, jinak nárok na tuto dávku a její výplatu zaniká.

(4) Nárok na dávku není předmětem dědictví.

§ 16

Postoupení a srážky

(1) Nárok na dávku nelze postoupit ani dát do zástavy.

(2) Dávky podle tohoto zákona nepodléhají výkonu rozhodnutí a nemohou být předmětem dohody o srážkách.

Díl 2

Výplata dávek

§ 17

Způsob výplaty dávek

(1) Příspěvek na mobilitu se vyplácí do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, za který náleží.

(2) Příspěvek na zvláštní pomůcky se vyplácí do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž rozhodnutí o jeho přiznání nabylo právní moci.

(3) Dávky se vyplácejí v české měně, a to prostřednictvím elektronického platebního prostředku určeného ministerstvem, převodem na účet u banky nebo u spořitelního nebo úvěrního družstva určený příjemcem příspěvku, poštovní poukázkou anebo v hotovosti. Způsob výplaty určuje plátce dávek.

(4) Dávky se do ciziny nevyplácejí.

§ 18
Příjemce a zvláštní příjemce

(1) Příjemcem dávky je oprávněná osoba, není-li dále stanoveno jinak.

(2) Namísto oprávněné osoby je příjemcem dávky zákonný zástupce nebo jiná fyzická osoba, které byla nezletilá oprávněná osoba svěřena do péče na základě rozhodnutí příslušného orgánu.

(3) Krajská pobočka Úřadu práce rozhodne o ustanovení zvláštního příjemce dávky, jestliže oprávněná osoba nebo jiný příjemce dávky nemůže dávku přijímat. S ustanovením zvláštního příjemce musí oprávněná osoba, popřípadě jiný příjemce dávky souhlasit; to neplatí, jestliže vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nemůže tento souhlas podat. Zvláštním příjemcem může být ustanovena jen fyzická nebo právnická osoba, která s tímto ustanovením souhlasí. Zvláštní příjemce je povinen používat dávku ve prospěch oprávněné osoby. Zvláštní příjemce používá dávku podle pokynů oprávněné osoby, s výjimkou osoby, která vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nemůže tyto pokyny udělovat. Krajská pobočka Úřadu práce zruší rozhodnutí o ustanovení zvláštního příjemce, jestliže odpadly důvody, pro které byl zvláštní příjemce ustanoven, nebo jestliže zvláštní příjemce neplní své povinnosti.

Díl 3
Povinnosti oprávněné osoby a dalších osob

§ 19

(1) Žadatel o dávku je povinen

- a) podrobit se vyšetření zdravotního stavu lékařem plnicím úkoly okresní správy sociálního zabezpečení, popřípadě lékařem určeným Českou správou sociálního zabezpečení, podrobit se vyšetření zdravotního stavu ve zdravotnickém zařízení určeném okresní správou sociálního zabezpečení anebo jinému odbornému vyšetření, předložit určenému zdravotnickému zařízení lékařské nálezy ošetřujících lékařů, které mu byly vydány, sdělit a doložit další údaje, které jsou významné pro vypracování posudku, nebo poskytnout jinou součinnost, která je potřebná k vypracování posudku, je-li k tomu okresní správou sociálního zabezpečení vyzván, a to ve lhůtě, kterou okresní správa sociálního zabezpečení určí,
- b) osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu a dát písemný souhlas k ověření těchto skutečností,
- c) písemně ohlásit krajské pobočce Úřadu práce v průběhu řízení o dávce změny ve skutečnostech, které byly uvedeny v žádosti o dávku, a změny rozhodné pro průběh řízení, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne, kdy taková změna nastala.

(2) Je-li žadatelem o dávku občan členského státu Evropské unie, který je hlášen na území České republiky k pobytu podle jiného právního předpisu²⁾, nebo je-li žadatelem jeho rodinný příslušník⁹⁾, který je hlášen na území České republiky k pobytu podle jiného právního

⁹⁾ § 15a zákona č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

předpisu²⁾, je povinen dát písemný souhlas s tím, aby krajská pobočka Úřadu práce zjišťovala údaje rozhodné pro posouzení, zda je neodůvodnitelnou zátěží systému dávek pro osoby se zdravotním postižením podle tohoto zákona (dále jen „neodůvodnitelná zátěž systému“); to neplatí, jde-li o žadatele z členského státu Evropské unie nebo jeho rodinného příslušníka, který je na území České republiky hlášen k trvalému pobytu.

(3) Oprávněná osoba nebo jiný příjemce příspěvku na mobilitu je povinen

- a) prokázat rozhodný příjem vždy nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po uplynutí kalendářního čtvrtletí,
- b) písemně ohlásit příslušné krajské pobočce Úřadu práce do 8 dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro nárok na příspěvek na mobilitu, jeho výši a výplatu,
- c) na výzvu příslušné krajské pobočky Úřadu práce osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na příspěvek, jeho výši nebo výplatu, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne doručení výzvy, není-li v této výzvě určena delší lhůta.

(4) Osoba společně posuzovaná je povinna pro účely rozhodování o nároku na dávku a její výplatu prokázat rozhodný příjem, a to na požádání oprávněné osoby.

(5) Neprokáže-li oprávněná osoba nebo jiný příjemce příspěvku na mobilitu rozhodný příjem ve lhůtě podle odstavce 3 písm. a), výplata příspěvku na mobilitu se zastaví od splátky náležející za kalendářní měsíc, ve kterém měla být výše příjmu prokázána.

(6) Příspěvek na mobilitu může být po předchozím písemném upozornění nepřiznán nebo jeho výplata zastavena, jestliže žadatel o příspěvek, oprávněná osoba nebo jiný příjemce příspěvku na mobilitu nesplní některou povinnost uvedenou v odstavci 1, 2 a odst. 3 písm. b) a c). Výplata příspěvku na mobilitu se zastaví od kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém marně uplynula lhůta stanovená ke splnění oznamovací povinnosti. Výplata příspěvku na mobilitu se obnoví od kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém byla oznamovací povinnost splněna.

(7) Příspěvek na zvláštní pomůcky může být po předchozím písemném upozornění nepřiznán, jestliže žadatel o příspěvek nesplní některou povinnost uvedenou v odstavci 1 a 2.

§ 20

(1) Zaměstnanci státu zařazení k výkonu práce v krajské pobočce Úřadu práce a v ministerstvu jsou na základě souhlasu žadatele o dávku, příjemce dávky a osob společně posuzovaných oprávněni vstupovat do obydlí, v němž tyto osoby žijí, za účelem ověření skutečností rozhodných pro nárok na dávku. Oprávnění k této činnosti jsou povinni prokázat služebním průkazem.

(2) Pokud osoby uvedené v odstavci 1 nedají souhlas ke vstupu do obydlí a znemožní tím ověření skutečností rozhodných pro nárok na dávku, může být dávka po předchozím písemném upozornění nepřiznána.

§ 21 **Přeplatky**

(1) Příjemce dávky, který přijal dávku, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byla vyplacena neprávem nebo ve vyšší částce, než náležela, nebo jinak způsobil, že dávka byla vyplacena neprávem nebo v nesprávné výši, je povinen tento přeplatek vrátit.

(2) Nárok na vrácení přeplatku zaniká uplynutím 3 let ode dne, kdy byl vyplacen. Tato lhůta neplyne po dobu řízení o oprávněm prostředku.

(3) O povinnosti vrátit přeplatek podle odstavců 1 a 2 rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce, která dávku vyplácí nebo naposledy vyplácela.

(4) Povinnost vrátit přeplatek nevzniká, jestliže tento přeplatek nepřesahuje částku 100 Kč.

Díl 4 **Řízení o dávkách**

§ 22 **Účastníci řízení**

Účastníkem řízení je oprávněná osoba.

§ 23 **Zahájení řízení**

(1) Řízení o přiznání dávky se zahajuje na základě písemné žádosti podané na tiskopisu předepsaném ministerstvem.

(2) Řízení o změně výše již přiznaného příspěvku na mobilitu nebo o jeho odnětí nebo o zastavení výplaty se zahajuje na návrh oprávněné osoby nebo z moci úřední. Návrh na změnu výše příspěvku na mobilitu podává oprávněná osoba na tiskopisu předepsaném ministerstvem.

§ 24 **Náležitosti žádosti**

Žádost o dávku, kromě náležitostí podání podle správního řádu, dále obsahuje

- a) údaj o tom, kdo je společně posuzovanou osobou,
- b) jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození, rodné číslo, rodinný stav a adresu místa trvalého pobytu každé společně posuzované osoby,
- c) doklad o výši příjmu žadatele o dávku a společně posuzovaných osob v rozhodném období,
- d) souhlas žadatele o dávku a společně posuzovaných osob s ověřováním údajů rozhodných pro nárok na dávku a její výši, včetně souhlasu žadatele o dávku s ověřováním údajů o zdravotním stavu,

- e) označení praktického lékaře, který registruje žadatele o dávku,
- f) četnost a důvod dopravy, jde-li o žádost o příspěvek na mobilitu,
- g) druh zvláštní pomůcky a doklad osvědčující cenu zvláštní pomůcky, jde-li o žádost o příspěvek na zvláštní pomůcky.

§ 25

Podání

Podání, pro které je předepsán tiskopis, lze učinit také na počítačové sestavě, která má údaje, obsah a uspořádání údajů shodné s předepsaným tiskopisem.

§ 26

Přerušení řízení

Krajská pobočka Úřadu práce přeruší řízení o příspěvku na mobilitu a o příspěvku na zvláštní pomůcky na dobu, po kterou okresní správa sociálního zabezpečení posuzuje zdravotní stav žadatele o dávku. Ministerstvo přeruší řízení o odvolání proti rozhodnutí o dávkách podle věty první na dobu, po kterou posudková komise ministerstva posuzuje zdravotní stav účastníka řízení.

Díl 5

Posuzování neodůvodnitelné zátěže systému

§ 27

(1) Požádá-li o poskytnutí příspěvku na mobilitu nebo příspěvku na zvláštní pomůcky občan členského státu Evropské unie, který je hlášen na území České republiky k pobytu podle jiného právního předpisu²⁾ po dobu delší než 3 měsíce, nebo jeho rodinný příslušník⁹⁾, který je hlášen na území České republiky k pobytu podle jiného právního předpisu²⁾ po dobu delší než 3 měsíce, krajská pobočka Úřadu práce současně posuzuje, zda se tato osoba nestala neodůvodnitelnou zátěží systému; to neplatí, je-li tato osoba na území České republiky hlášena k trvalému pobytu.

(2) Osoba uvedená v odstavci 1 se nepovažuje za neodůvodnitelnou zátěž systému, jestliže

- a) je účastna nemocenského pojištění¹⁰⁾,
- b) je jako osoba samostatně výdělečně činná účastna důchodového pojištění¹¹⁾,
- c) je osobou, které nárok na sociální výhody vyplývá z přímo použitelného předpisu Evropských společenství⁴⁾,

¹⁰⁾ Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁾ Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

- d) před zahájením řízení o příspěvku na mobilitu nebo příspěvku na zvláštní pomůcky byla v České republice výdělečně činná a v období 10 let předcházejících dni zahájení řízení byla nejméně po dobu 5 let a z toho bezprostředně před zahájením řízení nejméně po dobu 1 roku účastna nemocenského pojištění¹⁰⁾, nebo jako osoba samostatně výdělečně činná důchodového pojištění¹¹⁾ a nemá ke dni zahájení řízení nedoplatek na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,
- e) je osobou, která po skončení pracovního poměru nebo dohody o pracovní činnosti, pokud tyto pracovněprávní vztahy založily účast na nemocenském pojištění, nebo samostatné výdělečné činnosti, pokud tato činnost založila účast na důchodovém pojištění, je dočasně práce neschopná v důsledku nemoci nebo úrazu,
- f) je osobou, která je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání a byla bezprostředně před vstupem do evidence uchazečů o zaměstnání zaměstnána více než 1 rok; podmínkou přitom je, že nejde o osobu, která nemá nárok na podporu v nezaměstnanosti podle § 39 odst. 2 písm. a) nebo b) zákona o zaměstnanosti¹²⁾,
- g) je osobou, která je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání, pokud jí bezprostředně před vstupem do evidence uchazečů o zaměstnání skončil pracovní poměr na dobu určitou uzavřený na dobu kratší 1 roku nebo pracovněprávní vztah založený dohodou o pracovní činnosti uzavřenou na dobu kratší 1 roku, založily-li tyto pracovněprávní vztahy účast na nemocenském pojištění; podmínkou přitom je, že nejde o osobu, která nemá nárok na podporu v nezaměstnanosti podle § 39 odst. 2 písm. a) nebo b) zákona o zaměstnanosti¹²⁾; taková osoba se nepovažuje za neodůvodnitelnou zátěž systému pouze po dobu 6 měsíců od vzetí do evidence,
- h) je osobou, která je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání a která se stala nezaměstnanou během prvních 12 kalendářních měsíců zaměstnání; podmínkou přitom je, že nejde o osobu, která nemá nárok na podporu v nezaměstnanosti podle § 39 odst. 2 písm. a) nebo b) zákona o zaměstnanosti¹²⁾; taková osoba se nepovažuje za neodůvodnitelnou zátěž systému pouze po dobu 6 měsíců od vzetí do evidence, nebo
- i) je osobou, která po skončení pracovního poměru nebo dohody o pracovní činnosti, pokud tyto pracovněprávní vztahy založily účast na nemocenském pojištění, nebo samostatné výdělečné činnosti, pokud tato činnost založila účast na důchodovém pojištění, zahájila odbornou přípravu; odbornou přípravou se pro účely tohoto zákona rozumí soustavná příprava na budoucí povolání podle zákona o státní sociální podpoře¹³⁾ a rekvalifikace podle zákona o zaměstnanosti¹⁴⁾.

(3) Při posuzování neodůvodnitelné zátěže systému se u osoby, která nesplňuje podmínky uvedené v odstavci 2, hodnotí systémem bodů tyto skutečnosti:

- a) délka pobytu podle jiného právního předpisu²⁾ na území České republiky,
- b) doba zaměstnání nebo doba výkonu samostatné výdělečné činnosti na území České republiky,

¹²⁾ Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁾ § 12 až 16 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴⁾ § 108 zákona č. 435/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

- c) doba soustavné přípravy na budoucí povolání¹⁵⁾ na území České republiky,
- d) možnost pracovního uplatnění na území České republiky podle získané kvalifikace, nutnosti zvýšené péče při zprostředkování zaměstnání a míry nezaměstnanosti.

(4) Při bodovém hodnocení krajská pobočka Úřadu práce postupuje tak, že

- a) započte v případě osoby, která byla hlášena na území České republiky k pobytu podle jiného právního předpisu²⁾ po dobu
 - 1. od 1 do 3 let, 2 body,
 - 2. od 3 do 6 let, 4 body,
 - 3. od 6 do 8 let, 6 bodů,
 - 4. 8 nebo více let, 8 bodů;
- b) započte v případě osoby, která byla poplatníkem pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, nebo která se na území České republiky soustavně připravuje na budoucí povolání¹⁵⁾, po dobu
 - 1. 12 až 24 měsíců, 4 body,
 - 2. 25 až 36 měsíců, 8 bodů,
 - 3. 37 až 48 měsíců, 12 bodů,
 - 4. 49 až 60 měsíců, 16 bodů;
- c) započte v případě osoby, která
 - 1. nemá kvalifikaci, 0 bodů,
 - 2. má střední vzdělání, 2 body,
 - 3. má vyšší odborné vzdělání, 4 body,
 - 4. má vysokoškolské vzdělání, 6 bodů;
- d) započte osobě, které by při zprostředkování zaměstnání nebyla věnována zvýšená péče podle jiného právního předpisu¹⁶⁾, 4 body;
- e) započte osobě, která je hlášena k pobytu podle jiného právního předpisu²⁾ v okrese, v němž míra nezaměstnanosti v kalendářním měsíci předcházejícím dni podání žádosti podle údajů zveřejněných ministerstvem způsobem umožňujícím dálkový přístup
 - 1. přesáhla o více než 10 % průměrnou míru nezaměstnanosti v České republice, 0 bodů,
 - 2. přesáhla o méně než 10 % průměrnou míru nezaměstnanosti v České republice, 2 body,
 - 3. byla vyšší než 50 % průměrné míry nezaměstnanosti v České republice a nepřesáhla hodnotu průměrné míry nezaměstnanosti v České republice, 4 body,
 - 4. byla nižší než 50 % průměrné míry nezaměstnanosti v České republice, 6 bodů.

(5) Za neodůvodnitelnou zátěž systému se považuje osoba, jejíž bodové ohodnocení činí 10 nebo méně bodů. Za neodůvodnitelnou zátěž systému se nepovažuje osoba, jejíž bodové ohodnocení činí 20 nebo více bodů.

¹⁵⁾ § 12 zákona č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶⁾ § 33 odst. 1 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

(6) V případě, že bodové ohodnocení osoby činí více než 10 bodů a nedosahuje 20 bodů, krajská pobočka Úřadu práce rozhodne, zda jde o osobu, která je neodůvodnitelnou zátěží systému. Při tomto rozhodování se přihlíží k vazbám této osoby na osoby blízké¹⁷⁾, které pobývají v České republice, a dále se přihlíží k tomu, zda se jedná jen o dočasné obtíže a zda poskytnutím příspěvku na mobilitu nebo příspěvku na zvláštní pomůcky dotčené osobě nedojde k zatížení systému.

(7) Krajská pobočka Úřadu práce je oprávněna posoudit, zda je osoba neodůvodnitelnou zátěží systému, též opětovně poté, kdy došlo u posuzované osoby ke změně jejích sociálních poměrů.

(8) Správní úřady, orgány sociálního zabezpečení, Policie České republiky, obce a zaměstnavatelé osob uvedených v odstavci 1 jsou povinni na výzvu krajské pobočky Úřadu práce sdělit údaje potřebné k posouzení, zda osoba je neodůvodnitelnou zátěží systému. Pokud krajská pobočka Úřadu práce oznámí Ministerstvu vnitra, že je osoba neodůvodnitelnou zátěží systému¹⁸⁾, je Ministerstvo vnitra povinno krajské pobočce Úřadu práce sdělit ukončení přechodného pobytu této osoby podle jiného právního předpisu²⁾. Ministerstvo vnitra neprodleně sdělí na žádost krajské pobočky Úřadu práce, zda osobě, která žádá o přiznání příspěvku na mobilitu nebo příspěvku na zvláštní pomůcky nebo které je takový příspěvek poskytován, byl ukončen podle jiného právního předpisu²⁾ pobyt na území České republiky.

Díl 6 Informační systém

§ 28

(1) Údaje o příspěvku na mobilitu a příspěvku na zvláštní pomůcky a jejich výši, údaje o žadatelích o tyto dávky, příjemcích těchto dávek a osobách společně posuzovaných jsou vedeny v informačním systému o dávkách pro osoby se zdravotním postižením, který je součástí jednotného informačního systému¹⁹⁾. Krajské pobočky Úřadu práce jsou oprávněny zpracovávat údaje potřebné pro rozhodování o příspěvku na mobilitu a příspěvku na zvláštní pomůcky, včetně osobních údajů, v tomto informačním systému, a to v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup a zároveň zajišťujícím ochranu osobních údajů²⁰⁾.

(2) Krajské pobočky Úřadu práce jsou povinny při řízení o příspěvku na mobilitu a příspěvku na zvláštní pomůcky, při jejich výplatě a kontrole používat jednotný aplikační program automatizovaného zpracování údajů; tento aplikační program zajišťuje ministerstvo na vlastní náklady.

(3) Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky pro účely příspěvku na mobilitu a příspěvku na zvláštní pomůcky poskytuje ministerstvu a krajským pobočkám Úřadu práce

a) referenční údaje ze základního registru obyvatel,

¹⁷⁾ § 116 občanského zákoníku.

¹⁸⁾ § 106 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., ve znění zákona č. 428/2005 Sb.

¹⁹⁾ § 4a zákona č. /2010 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění zákona č. /2011 Sb.

²⁰⁾ Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

- b) údaje z agendového informačního systému evidence obyvatel,
- c) údaje z agendového informačního systému cizinců,
- d) údaje z registrurodných čísel o fyzických osobách, kterým bylo přiděleno rodné číslo, avšak nejsou vedeny v informačních systémech uvedených v písmenech b) a c).

(4) Poskytovanými údaji podle odstavce 3 písm. a) jsou

- a) příjmení,
- b) jméno, popřípadě jména,
- c) adresa místa pobytu,
- d) datum, místo a okres narození; u subjektu údajů, který se narodil v cizině, datum, místo a stát, kde se narodil,
- e) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí subjektu údajů mimo území České republiky, datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo; je-li vydáno rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého, den, který je v rozhodnutí uveden jako den smrti nebo den, který subjekt údajů prohlášený za mrtvého nepřežil, a datum nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,
- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství.

(5) Poskytovanými údaji podle odstavce 3 písm. b) jsou

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě jejich změna, rodné příjmení,
- b) datum narození,
- c) místo a okres narození; u občana, který se narodil v cizině, místo a stát, na jehož území se narodil,
- d) rodné číslo a jeho změny,
- e) státní občanství,
- f) adresa místa trvalého pobytu, včetně předchozích adres místa trvalého pobytu,
- g) počátek trvalého pobytu, popřípadě datum zrušení údaje o místu trvalého pobytu nebo datum ukončení trvalého pobytu na území České republiky,
- h) zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům,
- i) rodné číslo otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce; v případě, že jeden z rodičů nebo jiný zákonný zástupce nemá rodné číslo, jeho jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození,
- j) rodné číslo manžela; je-li manželem cizinec, který nemá přiděleno rodné číslo, jeho jméno, popřípadě jména, příjmení manžela a datum jeho narození,
- k) rodné číslo dítěte; je-li dítětem cizinec, který nemá přiděleno rodné číslo, jeho jméno, popřípadě jména a příjmení a datum jeho narození,

- l) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí občana mimo území České republiky, datum, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo,
- m) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti nebo den, který občan prohlášený za mrtvého nepřežil.

(6) Poskytovanými údaji podle odstavce 3 písm. c) jsou

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě jejich změna, rodné příjmení,
- b) datum narození,
- c) místo a stát narození,
- d) rodné číslo a jeho změny,
- e) státní občanství,
- f) druh a adresa místa pobytu,
- g) číslo a platnost oprávnění k pobytu,
- h) počátek pobytu, popřípadě datum zrušení údaje o pobytu,
- i) zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům,
- j) správní nebo soudní vyhoštění a doba, po kterou není umožněn vstup na území České republiky,
- k) jméno, popřípadě jména, příjmení dítěte, pokud je dítě cizincem, a jeho rodné číslo; v případě, že rodné číslo nebylo přiděleno, datum narození,
- l) jméno, popřípadě jména, příjmení otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce, pokud jsou cizinci, a jejich rodné číslo; v případě, že jeden z rodičů nebo jiný zákonný zástupce nemá rodné číslo, jeho jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození,
- m) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí mimo území České republiky, stát, na jehož území k úmrtí došlo, popřípadě datum úmrtí,
- n) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti nebo den, který cizinec prohlášený za mrtvého nepřežil,
- o) jméno, popřípadě jména, příjmení nezletilého cizince, který byl cizinci s povolením k pobytu na území České republiky nebo jeho manželů rozhodnutím příslušného orgánu svěřen do náhradní rodinné péče, nebo který byl cizincem s povolením k pobytu na území České republiky nebo jeho manželem osvojen anebo jehož poručníkem nebo manželem jeho poručníka je cizinec s povolením k pobytu na území České republiky,
- p) jméno, popřípadě jména, příjmení osamělého cizince staršího 65 let bez ohledu na věk cizince, který se o sebe nedokáže ze zdravotních důvodů sám postarat, jde-li o sloučení rodiny s rodičem nebo dítětem s povolením k pobytu na území České republiky,
- q) jméno, popřípadě jména, příjmení cizince, který je nezaopatřeným přímým příbuzným ve vzestupné nebo sestupné linii nebo takovým příbuzným manžela občana Evropské unie,

- r) jméno, popřípadě jména, příjmení rodiče nezletilého cizince, kterému byl udělen azyl podle zvláštního právního předpisu, a jeho rodné číslo; jde-li o cizince, kteří nemají přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození.

(7) Poskytovanými údaji podle odstavce 3 písm. d) jsou

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
- b) den, měsíc a rok narození,
- c) místo narození; u fyzické osoby narozené v cizině místo a stát narození,
- d) rodné číslo a jeho změny.

(8) Údaje, které jsou vedeny jako referenční údaje v základním registru obyvatel, se využijí z agendového informačního systému evidence obyvatel nebo agendového informačního systému cizinců, pouze pokud jsou ve tvaru předcházejícím současný stav.

(9) Z poskytovaných údajů lze v konkrétním případě použít vždy jen takové údaje, které jsou nezbytné ke splnění daného úkolu.

(10) Krajské pobočky Úřadu práce jsou povinny zajistit uložení všech údajů z informačního systému, které byly získány na základě zpracování údajů podle odstavce 1, a všech písemností a spisů týkajících se pravomocně ukončených správních řízení o dávkách pro osoby se zdravotním postižením po dobu 15 kalendářních let následujících po kalendářním roce, v němž došlo k pravomocnému ukončení takového správního řízení nebo k poslednímu uložení údajů do informačního systému. Pro účely tohoto zákona se písemností a spisem rozumí spis a písemnost podle správního řádu²¹⁾.

Díl 7

Mlčenlivost

§ 29

(1) Zaměstnanci státu zařazení k výkonu práce v krajských pobočkách Úřadu práce a v ministerstvu jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, které se dozvědí při rozhodování o dávkách podle tohoto zákona, není-li dále stanoveno jinak. Tato povinnost trvá i po skončení pracovního vztahu. Povinnosti zachovávat mlčenlivost mohou být zproštěni pouze tím, v jehož zájmu tuto povinnost mají, a to písemně s uvedením rozsahu a účelu.

(2) Údaje týkající se příjemců dávek a jiných osob, které se zaměstnanci uvedení v odstavci 1 při své činnosti dozvědí, sdělují jiným subjektům, jen stanoví-li tak tento zákon nebo jiný zákon; jinak mohou tyto údaje sdělit jiným subjektům jen s písemným souhlasem dotčené osoby.

(3) Zobecněné informace a souhrnné údaje, které ministerstvo a Úřad práce České republiky získají při své činnosti, mohou být bez uvedení konkrétních jmenných údajů využívány zaměstnanci zařazenými v ministerstvu a v Úřadu práce České republiky při vědecké, publikační a pedagogické činnosti, nebo ministerstvem pro analytickou a koncepční činnost.

²¹⁾ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

HLAVA V

ZMOCŇOVACÍ, PŘECHODNÁ A ZRUŠOVACÍ USTANOVENÍ

§ 30

Zmocňovací ustanovení

Ministerstvo vydá vyhlášku k provedení § 9 odst. 1 a 5.

§ 31

Přechodná ustanovení

(1) Řízení o peněžitých dávkách sociální péče a mimořádných výhodách podle vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, zahájená a pravomocně neskončená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona pověřenými obecními úřady nebo obecními úřady obcí s rozšířenou působností, dokončí krajské pobočky Úřadu práce podle předpisů účinných do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

(2) Řízení o odvolání proti rozhodnutí o dávkách sociální péče a mimořádných výhodách podle odstavce 1, zahájená a pravomocně neskončená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona krajskými úřady, dokončí ministerstvo podle předpisů účinných do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

(3) Řízení o bezúročných půjčkách podle § 57 a 58 vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, zahájená a pravomocně neskončená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona obecními úřady obcí s rozšířenou působností, dokončí tyto obecní úřady obcí s rozšířenou působností podle předpisů účinných do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

(4) Řízení o odvolání proti rozhodnutí o bezúročné půjčce podle odstavce 3, zahájená a pravomocně neskončená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona krajskými úřady, dokončí tyto krajské úřady podle předpisů účinných do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

(5) Příspěvek na úhradu za užívání bezbariérového bytu a garáže a příspěvek úplně nebo prakticky nevidomým občanům podle předpisů účinných do dne nabytí účinnosti tohoto zákona náleží naposledy za měsíc prosinec 2011. Příslušný pověřený obecní úřad zašle příjemcům těchto dávek do 31. prosince 2011 písemné sdělení o zániku nároku na tyto dávky. Toto sdělení se nedoručuje do vlastních rukou.

(6) Průkazy mimořádných výhod osvědčující stupeň mimořádných výhod vydané podle předpisů účinných do dne nabytí účinnosti tohoto zákona zůstávají v platnosti i po tomto dni, a to do uplynutí doby platnosti vyznačené v těchto průkazech, nejdéle však do 31. prosince 2013. Nárok na mimořádné výhody poskytované podle vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, zaniká od 1. ledna 2012. Příslušný pověřený obecní úřad zašle osobám, kterým byly přiznány mimořádné výhody, do 31. prosince 2011 písemné sdělení o zániku nároku na

mimořádné výhody, včetně informace o další platnosti průkazu mimořádných výhod. Toto sdělení se nedoručuje do vlastních rukou.

(7) U osob, kterým byly rozhodnutím obecního úřadu obce s rozšířenou působností přiznány mimořádné výhody II. nebo III. stupně podle předpisů účinných do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se po dobu platnosti průkazu osvědčujícího stupeň těchto mimořádných výhod, nejdéle však do 31. prosince 2013, považuje podmínka stanovená v § 5 odst. 1 písm. a) pro přiznání příspěvku na mobilitu za splněnou.

(8) Nárok na dávky sociální péče a mimořádné výhody podle vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, za dobu do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, zaniká od 1. ledna 2012, nebyl-li do 31. prosince 2011 nárok uplatněn u příslušného orgánu.

(9) Pohledávky vzniklé z půjček podle § 57 vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstávají v platnosti i po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

(10) Závazky příjemců dávek vzniklé podle § 33 odst. 8, § 34 odst. 6, § 35 odst. 7, § 36 odst. 1 a § 37 odst. 1 vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstávají v platnosti i po dni nabytí účinnosti tohoto zákona. Pohledávky z těchto závazků přecházejí ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona na Úřad práce České republiky.

(11) Výkon rozhodnutí v oblasti dávek sociální péče podle bodu 1 zahájený pověřenými obecními úřady nebo obecními úřady obcí s rozšířenou působností přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nebo výkon rozhodnutí, který nebyl přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona zahájen, dokončí nebo provede příslušný pověřený obecní úřad nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností; výnosy z výkonu těchto rozhodnutí jsou příjmem obce.

(12) Příslušné pověřené obecní úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností předají bezúplatně územně příslušné krajské pobočce Úřadu práce po dni nabytí účinnosti tohoto zákona spisy a dokumenty týkající se odstavců 1, 6 až 8 a 10. Ostatní spisy a dokumenty předají do 12 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona; jestliže o to budou krajskou pobočkou Úřadu práce požádány, jsou povinny jednotlivé spisy a dokumenty předat bez zbytečného odkladu. U spisů a dokumentů, jimž do 31. prosince 2011 projde skartační lhůta, provedou skartační řízení. Obdobně postupují krajské úřady při předání spisů a dokumentů týkajících se odvolacích řízení, s výjimkou odstavce 4.

§ 32

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se

1. Zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení.

2. Zákon č. 110/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, a zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců.
3. Zákon č. 180/1990 Sb., o změnách předpisů o nemocenském a sociálním zabezpečení a mateřském příspěvku a některých dalších předpisů.
4. Zákon č. 306/1991 Sb., o změnách v sociálním zabezpečení.
5. Část osmá zákona č. 578/1991 Sb., o státním rozpočtu federace na rok 1992 a o změně daňových a některých dalších zákonů.
6. Čl. I a čl. VI zákona č. 235/1992 Sb., o zrušení pracovních kategorií a o některých dalších změnách v sociálním zabezpečení.
7. Zákon č. 84/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, a některé navazující zákony.
8. Čl. II a čl. VI zákona č. 307/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.
9. Zákon č. 182/1994 Sb., kterým se zvyšuje státní vyrovnávací příspěvek nezaopatřeným dětem a některé další sociální dávky.
10. Čl. II zákona č. 241/1994 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 88/1968 Sb., o prodloužení mateřské dovolené, o dávkách v mateřství a o přídavicích na děti z nemocenského pojištění, ve znění pozdějších předpisů, zákon České národní rady č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, zákon České národní rady č. 550/1991 Sb., o všeobecném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákon České národní rady č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.
11. Čl. VIII a čl. IX zákona č. 118/1995 Sb., kterým se mění a doplňují některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o státní sociální podpoře.
12. Čl. I zákona č. 160/1995 Sb., kterým se mění a doplňují některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o důchodovém pojištění.
13. Zákon č. 133/1997 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a mění zákon České národní rady č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů.
14. Čl. IV a čl. V zákona č. 91/1998 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů, a o změně a doplnění dalších zákonů.
15. Zákon č. 350/1999 Sb., kterým se mění zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
16. Část čtvrtá a pátá zákona č. 360/1999 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o sociálně-právní ochraně dětí.
17. Část jedenáctá zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách).
18. Část šestnáctá a sedmnáctá zákona č. 151/2002 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím soudního řádu správního.
19. Zákon č. 213/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
20. Část dvacátá pátá a dvacátá šestá zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů.

21. Zákon č. 426/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů.
22. Část osmá zákona č. 436/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zaměstnanosti.
23. Část sedmá zákona č. 168/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.
24. Zákon č. 218/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 463/1991 Sb., o životním minimu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.
25. Zákon č. 47/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
26. Část první a druhá zákona č. 109/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o sociálních službách.
27. Část šestá zákona č. 165/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.
28. Část šestá zákona č. 189/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o nemocenském pojištění.
29. Část čtvrtá zákona č. 29/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím, zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
30. Část desátá a dvacátá první zákona č. 427/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.
31. Zákon č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení.
32. Zákon č. 125/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení.
33. Čl. I zákona č. 210/1990 Sb., o změnách v působnosti orgánů České republiky o sociálním zabezpečení a o změně zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu.
34. Zákon č. 459/1990 Sb., o změnách v působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení.
35. Zákon č. 144/1991 Sb., o změnách v působnosti orgánů České republiky a o působnosti obcí v sociálním zabezpečení.
36. Zákon č. 84/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, a některé navazující zákony.
37. Čl. IV zákona č. 238/1995 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a zákon České národní rady č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

38. Čl. IV zákona č. 289/1997 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 134/1997 Sb., zákon č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 463/1991 Sb., o životním minimu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon České národní rady č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
39. Část třicátá druhá zákona č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze.
40. Část druhá zákona č. 518/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění zákona č. 426/2002 Sb.
41. Část sedmá zákona č. 501/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím správního řádu.
42. Část čtvrtá zákona č. 112/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o životním a existenčním minimu a zákona o pomoci v hmotné nouzi.
43. Část sedmnáctá zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů.
44. Vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení.
45. Vyhláška č. 28/1993 Sb., kterou se mění a doplňuje vyhláška ministerstva práce a sociálních věcí České republiky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
46. Vyhláška č. 137/1994 Sb., kterou se mění a doplňuje vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
47. Vyhláška č. 206/1995 Sb., kterou se mění a doplňuje vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, a kterou se mění vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí č. 136/1993 Sb., kterou se stanoví odměna pěstouna při výkonu pěstounské péče ve zvláštních zařízeních.
48. Vyhláška č. 264/1996 Sb., kterou se mění a doplňuje vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
49. Vyhláška č. 138/1997 Sb., kterou se mění a doplňuje vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
50. Vyhláška č. 139/1997 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

51. Vyhláška č. 320/1999 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
52. Vyhláška č. 73/2000 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a zrušují některé právní předpisy na úseku sociálních věcí.
53. Vyhláška č. 72/2001 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
54. Vyhláška č. 552/2002 Sb., kterou se mění vyhláška č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
55. Vyhláška č. 365/2004 Sb., kterou se mění vyhláška č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
56. Vyhláška č. 506/2005 Sb., kterou se mění vyhláška č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
57. Vyhláška č. 506/2006 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
58. Vyhláška č. 339/2007 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
59. Vyhláška č. 279/2008 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
60. Vyhláška č. 451/2009 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
61. Vyhláška č. 388/2010 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
62. Vyhláška Federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení.
63. Vyhláška č. 123/1990 Sb., kterou se mění a doplňuje vyhláška č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, vyhláška č. 165/1979 Sb., o nemocenském pojištění některých pracovníků a o poskytování dávek nemocenského pojištění občanům ve zvláštních případech, a vyhláška č. 91/1958 Sb., kterou se uveřejňuje opatření Ústřední rady odborů o organizaci a provádění nemocenského pojištění zaměstnanců.

64. Vyhláška č. 260/1990 Sb., kterou se mění a doplňuje vyhláška č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení.
65. Vyhláška č. 313/1990 Sb., kterou se mění a doplňuje vyhláška č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, a vyhláška č. 235/1990 Sb., kterou se provádí zákonné opatření předsednictva Federálního shromáždění č. 206/1990 Sb., o státním vyrovnávacím příspěvku.
66. Vyhláška č. 545/1991 Sb., kterou se mění a doplňuje vyhláška federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
67. Vyhláška č. 177/1993 Sb., kterou se mění a doplňuje vyhláška federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení.
68. Vyhláška č. 309/1993 Sb., kterou se mění a doplňuje vyhláška federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
69. Vyhláška č. 161/1994 Sb., kterou se mění vyhláška Federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
70. Vyhláška federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 128/1975 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení.
71. Vyhláška federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 164/1979 Sb., kterou se mění a doplňuje vyhláška federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 128/1975 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení.
72. Vyhláška federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 73/1984 Sb., o změnách a doplněních vyhlášky č. 128/1975 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
73. Vyhláška federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 57/1987 Sb., o dalších změnách vyhlášky č. 128/1975 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení

§ 33

Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění zákona č. 590/1992 Sb., zákona č. 37/1993 Sb., zákona č. 160/1993 Sb., zákona č. 307/1993 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 306/1997 Sb., zákona č. 93/1998 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., zákona č. 356/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 133/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 159/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 238/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 411/2000 Sb., zákona č. 116/2001 Sb., zákona č. 353/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 263/2002 Sb., zákona č. 265/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 518/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 425/2003 Sb., zákona č. 453/2003 Sb., zákona č. 53/2004 Sb., zákona č. 167/2004 Sb., zákona č. 281/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 381/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 24/2006 Sb., zákona č. 70/2006 Sb., zákona č. 81/2006 Sb.,

zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 214/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 405/2006 Sb., zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 152/2007 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 270/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb. a zákona č. 347/2010 Sb., se mění takto:

1. V § 8 odst. 1 písmeno e) zní:

„e) schopnost zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace pro účely příspěvku na mobilitu a zda jde pro účely příspěvku na zvláštní pomůcky o osobu s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí nebo s těžkým sluchovým postižením anebo těžkým zrakovým postižením a zda toto zdravotní postižení nevylučuje poskytnutí příspěvku na zvláštní pomůcky,“.

2. § 132 se zrušuje.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o pobytu cizinců na území České republiky

§ 34

V § 106 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 217/2002 Sb., zákona č. 428/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 379/2007 Sb. a zákona č. 427/2010 Sb., se slova „systému sociální péče nebo“ zrušují a na konci odstavce se doplňuje věta „Úřad práce České republiky - krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu jsou povinny neprodleně písemně oznámit ministerstvu, že se občan Evropské unie nebo jeho rodinný příslušník přechodně pobývajících na území stal neodůvodnitelnou zátěží systému dávek pro osoby se zdravotním postižením.“.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o životním a existenčním minimu

§ 35

V § 7 odst. 5 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění zákona č. 85/2010 Sb., se slova „dávky sociální péče poskytované vzhledem ke zdravotnímu stavu²⁷⁾“ nahrazují slovy „příspěvek na mobilitu²⁷⁾, příspěvek na zvláštní pomůcky²⁷⁾“.

Poznámka pod čarou č. 27 zní:

„²⁷⁾ Zákon č. /2010 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů.“.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o pomoci v hmotné nouzi

§ 36

Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 379/2007 Sb., zákona č. 239/2008 Sb., zákona č. 259/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 206/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 141/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb. a zákona č. 427/2010 Sb., se mění takto:

1. Poznámka pod čarou č. 19 zní:

„¹⁹⁾ Zákon č. .../2011 Sb., o dávkách pro osoby se zdravotním postižením a o změně některých zákonů.“.

2. V § 11 odst. 4 se písmena d) a f) zrušují.

Dosavadní písmena e), g) a h) se označují jako písmena d), e) a f).

3. V § 11 odst. 4 písmeno d) zní:

„d) motorového vozidla, kterým se dopravuje osoba se zdravotním postižením, které by s ohledem na její postižení mohl být poskytnut příspěvek na mobilitu podle zvláštního právního předpisu¹⁹⁾“,“.

ČÁST ŠESTÁ

ÚČINNOST

§ 37

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2012, s výjimkou § 31 odst. 3 a 4, které nabývají účinnosti dnem jeho vyhlášení.

Důvodová zpráva

Obecná část

Hodnocení dopadů regulace podle obecných zásad RIA

1. NÁZEV

Návrh zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů.

2. DŮVOD PŘEDLOŽENÍ A CÍLE

Návrh zákona je součástí „Sociální reformy 2011“.

2. 1. Definice problému

Dávky sociální péče osobám se zdravotním postižením jsou upraveny zákonem č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálním zabezpečení“), zákonem č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 114/1988 Sb.“), a vyhláškou Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 182/1991 Sb.“).

Dle současné právní úpravy jsou poskytovány pověřenými obecními úřady a obecními úřady obcí s rozšířenou působností:

- jednorázový příspěvek na opatření zvláštních pomůcek
- příspěvek na úpravu bytu
- příspěvek na zakoupení, celkovou opravu a zvláštní úpravu motorového vozidla
- příspěvek na provoz motorového vozidla
- příspěvek na individuální dopravu
- příspěvek na úhradu za užívání bezbariérového bytu a garáže
- příspěvek úplně nebo prakticky nevidomým.

Dále se poskytují mimořádné výhody (průkazy TP, ZTP a ZTP/P) a bezúročné půjčky¹.

Uvedené dávky sociální péče nepodléhají koordinaci sociálního zabezpečení v EU.

Problém současné úpravy je ve dvou hlavních rovinách. Za prvé jsou práva a povinnosti občanů upraveny prováděcím předpisem, což je v rozporu s ústavním pořádkem – viz např. čl. 4 ústavního zákona č. 23/1991 Sb., kterým se uvozuje Listina základních práv a svobod jako

¹ Nejsou hrazeny ze státního rozpočtu.

ústavní zákon Federálního shromáždění České a Slovenské Federativní republiky. Druhou rovinou je samotné věcné řešení, kdy dávky neodpovídají současné společenské realitě. I přes dílčí změny, kterými jednotlivé dávky sociální péče osobám se zdravotním postižením prošly, věcná úprava odpovídá spíše konci 80. let minulého století.

Celkové výdaje na tyto dávky činily:

2008:	2 486 mil. Kč
2009:	2 452 mil. Kč
2010 (I. – XI.):	1 699 mil. Kč

Příspěvek na provoz motorového vozidla: V roce 2008 bylo na této dávce vynaloženo 1 541 mil. Kč, v roce 2009 1 554 mil. Konečné údaje za rok 2010 nejsou dosud k dispozici, za období leden až listopadu bylo na tuto dávku vynaloženo 913 mil. Kč (snížení výdajů je dáno snížením výše dávky pro rok 2010 až 2012). Dávka v roce 2008 a 2009 představovala 62 %, resp. 63 % výdajů na všechny dávky sociální péče poskytované osobám se zdravotním postižením. Vlivem snížení výše dávky pro rok 2010 představuje aktuálně 54 % výdajů.

Příspěvek na individuální dopravu: V roce 2008 bylo na této dávce vynaloženo 36 mil. Kč, v roce 2009 34 mil. Kč a za období leden až listopadu 2010 32 mil. Kč.

Příspěvek na zakoupení motorového vozidla: V roce 2008 bylo na této dávce vynaloženo 401 mil. Kč, v roce 2009 350 mil. Kč a za období leden až listopad 2010 350 mil. Kč.

Příspěvek na zvláštní úpravu motorového vozidla: V roce 2008 bylo na této dávce vynaloženo 18,76 mil. Kč, v roce 2009 16,79 mil. Kč a v období leden až listopad 2010 19 mil. Kč.

Příspěvek na celkovou opravu motorového vozidla: V roce 2008 bylo na této dávce vynaloženo 3,14 mil. Kč, v roce 2009 2,88 mil. Kč a v období leden až listopad 2010 3,11 mil. Kč.

Příspěvek na opatření zvláštních pomůcek: V roce 2008 bylo na této dávce vynaloženo 409 mil. Kč, v roce 2009 425 mil. Kč a v období leden až listopad 2010 360 mil. Kč. Současně bylo v roce 2008 vynaloženo 7,94 mil. Kč na úhradu nákladů spojených s výcvikem a odevzdáním vodícího psa, v roce 2009 5,59 mil. Kč a za období leden až listopad 2010 7,28 mil. Kč.

Příspěvek na úpravu bytu: V roce 2008 bylo na této dávce vynaloženo 66 mil. Kč, v roce 2009 60 mil. Kč a za období leden až listopadu 2010 49 mil. Kč.

Příspěvek na úhradu za užívání bezbariérového bytu: V roce 2008 bylo na této dávce vynaloženo 9,34 mil. Kč, v roce 2009 8,84 mil. Kč a za období leden až listopadu 2010 8,54 mil. Kč.

Příspěvek na úhradu za užívání garáže: V roce 2008 bylo na této dávce vynaloženo 1,51 mil. Kč, 1,62 mil. Kč a za období leden až listopadu 2010 1,39 mil. Kč.

Příspěvek úplně nebo prakticky nevidomým: V roce 2008 bylo na této dávce vynaloženo 3,69 mil. Kč, v roce 2009 3,61 mil. Kč a za období leden až listopadu 2010 4,13 mil. Kč.

Údaje o počtu držitelů průkazů TP, ZTP a ZTP/P jsou uvedeny v následující tabulce

Počet držitelů průkazu	2007	2008	2009
TZ (mimořádné výhody I. stupně)	62 515	71 130	81 070
- z toho ve věku do 18 let	1 152	1 155	1 171
ZTP (mimořádné výhody II. stupně)	254 792	271 724	285 448
- z toho ve věku do 18 let	6 255	5 997	5 917
ZTP/P (mimořádné výhody III. stupně)	82 172	88 100	92 599
- z toho ve věku do 18 let	12 627	13 668	13 635
Celkem	399 479	430 954	459 117
- z toho ve věku do 18 let	20 034	20 820	20 723

2. 2. Identifikace dotčených skupin

Příjemci dávek sociální péče (osoby se zdravotním postižením, jejich rodinní příslušníci). Úřad práce České republiky.

2. 3. Popis cílového stavu

Návrh si klade za cíl odstranit problémy legislativní i věcné povahy a agregovat dávky.

Cílem návrhu je zefektivnit administraci pomoci (podpořeno snížením počtu existujících dávek a jejich poskytováním jedním orgánem), lépe zacílit dávkovou pomoc a v maximální možné míře snížit počet posudkových schémat. To spočívá ve sloučení a modifikaci různých existujících dávek v oblasti mobility do jednoho opakujícího se příspěvku (příspěvku na mobilitu). Pomoc, kterou není možné a důvodné navrhnout jako opakující se, se navrhuje v podobě jedné jednorázové dávky (příspěvku na zvláštní pomůcky), která se bude orientovat na oblast kompenzačních pomůcek, zvláštních úprav vozidla a bytu. Základním cílem je zvýšení adresnosti a efektivnosti dávek.

2. 4. Popis existující regulace vládní politiky pro danou oblast

Vedle zákona o sociálním zabezpečení, zákona č. 114/1988 Sb. a vyhlášky č. 182/1991 Sb. je dávková pomoc osobám se zdravotním postižením upravena rovněž v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (příspěvek na péči), zákoně č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (důchody) apod. Široké spektrum pomoci nedávkového charakteru, která zahrnuje benefity ve formě slev, osvobození od poplatků apod. upravují právní předpisy jiných resortů.

2. 5. Zhodnocení rizika

Právní úprava dávek sociální péče osobám se zdravotním postižením je účinná od 27. května 1991. Ačkoli došlo ke změnám řady podmínek u konkrétních dávek a některé dávky byly v průběhu let zrušeny, z věcného hlediska dávková pomoc neodpovídá současné situaci. Stav, kdy práva a povinnosti občanů jsou upraveny vyhláškou a nikoli zákonem, je v rozporu s ústavním pořádkem.

Letitá praxe realizace právní úpravy ukazuje na potřebu zacílení v rámci rozsahu krytých osob a zúžení okruhu dávek.

Návrh vychází ze záměrů „Sociální reformy v roce 2011“, která obsahuje soubor opatření, která sledují následující cíle:

- snížení administrativní zátěže pro uživatele služeb
- zefektivnění práce orgánů státní správy
- zkvalitnění systému péče o ohrožené dítě
- dosažení maximální možné účelnosti dávek
- lepší zacílení a adresnost sociálních dávek
- podporu sladění rodinného a pracovního života u rodin s dětmi.

Jedním z nástrojů k dosažení cíle reforem jako celku je snížení počtu vyplácených dávek jejich agregací do větších celků. Z dílčích dávek sociální péče pro osoby se zdravotním postižením, která mají vlastní posudková kritéria a jsou poskytovány různými orgány, se navrhuje vznik dvou agregovaných dávek: příspěvek na mobilitu (opakující se dávka) a příspěvek na zvláštní pomůcky (jednorázová dávka). Tyto dávky budou poskytovány jako ostatní nepojistné dávky sociální ochrany jedním orgánem (Úřad práce ČR).

V tomto ohledu navrhované řešení koresponduje s Národním plánem vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2010 – 2014 (dále jen „národní plán“). Dle opatření 13.3. má MPSV navrhnout věcné řešení zákonné úpravy těch oblastí, které v současné době řeší prostřednictvím dávek sociální péče vyhláška č. 182/1991 Sb. Jako cíl uvádí národní plán navržení právní úpravy formou zákona a věcné revize spektra dávek, jejich smyslu i okruhu osob, kterým má být dávková pomoc poskytována, a to s využitím poznatků z analýzy možností využití klasifikace ICF.

3. NÁVRH ŘEŠENÍ

Návrh možných řešení

Varianta 0: Zachování současného stavu.

Varianta 1: Nový zákon o dávkách pro osoby se zdravotním postižením (dvě agregované dávky – příspěvek na mobilitu a příspěvek na zvláštní pomůcky s nově nastavenými parametry).

Varianta 2: Převedení současných dávek do zákona o sociálním zabezpečení. Podmínky zůstanou nezměněny, pouze bude zaveden příjmový test pro všechny dávky.

Varianta 0: Zachování současného stavu

VÝHODY	NEVÝHODY
Není třeba změny právních předpisů.	Problémy legislativního charakteru (ústavnosti) se neodstraní.
	Problémy věcné se neodstraní.
	Zůstane zachován velký počet dávek.
	Nedojde k naplnění národního plánu
	Zatížení lékařské posudkové služby i klientů zůstává.

Varianta 0 znamená výdaje ze státního rozpočtu zhruba na úrovni 2,0 mld Kč.

Varianta 1: Zákon o dávkách pro osoby se zdravotním postižením

VÝHODY	NEVÝHODY
Naplnění národního plánu.	Je třeba přijmout nový právní předpis (zákon a prováděcí předpis) .
Zvýšení právní jistoty občanů. Problémy legislativního charakteru (ústavnosti) se vyřeší.	Bude nezbytné provést informační kampaň pro dosavadní příjemce a organizace zastupující osoby se zdravotním postižením, tak, aby byly minimalizovány možné negativní reakce.
Snížení mandatorních výdajů na dávky, zvýšení efektivity.	
Lepší zacílení dávek.	
Pomoc nebude poskytována osobám, které mají dostatek finančních prostředků.	
Poskytování všech nepojistných dávek sociální ochrany jedním orgánem, menší zatížení lékařské posudkové služby i osob se zdravotním postižením.	

Odhaduje se, že nárok na příspěvek na mobilitu by mohl vzniknout cca 260 000 osobám. Na základě informací, které jsou o dosavadních příjemcích dávek sociální péče v oblasti mobility k dispozici, lze předpokládat, že 20 % z nich splní podmínky na příspěvek na mobilitu ve vyšší výši. Při navrhovaných výších příspěvku na mobilitu 200 a 1 000 Kč měsíčně lze výdaje odhadnout na 1 123, 2 mil. Kč (ročně), a to alespoň v prvních dvou letech, po dvou letech je možné očekávat snížení počtu příjemců vzhledem k přechodnému období pro zdravotní podmínku.

Pokud jde o příspěvek na zvláštní pomůcky, předpokládá se roční výdaj ve výši cca 430 mil. Kč. Ve výši výdaje se odrazí výsledná podoba seznamu pomůcek.

Varianta 1 znamená výdaje ze státního rozpočtu zhruba na úrovni 1,6 mld Kč.

Varianta 2: Převedení současných dávek do zákona o sociálním zabezpečení. Podmínky zůstanou nezměněny, pouze bude zaveden příjmový test u všech dávek.

VÝHODY	NEVÝHODY
Pomoc nebude poskytována osobám, které mají dostatek finančních prostředků.	
Větší zacílení oproti variantě 0.	Zůstanou zachovány problémy věcné.
Problémy legislativního charakteru (ústavnosti) se vyřeší.	Zůstane zachován velký počet dávek.
	Nedojde k naplnění národního plánu.
	Je třeba novelizovat právní předpisy, avšak de facto jde o konzervaci stavu (všech negativ).
	Negativní reakce některých dosavadních příjemců a organizací zastupujících osoby se zdravotním postižením.

	Potřeba novelizace právních předpisů.
	Přestane platit přechodné snížení výše příspěvku na provoz motorového vozidla. Zavedení příjmového testu neovlivní významněji efektivitu systému.

Varianta 2 znamená výdaje ze státního rozpočtu zhruba na úrovni 1,8 mld Kč.

Dotčené subjekty

- Ministerstvo práce a sociálních věcí – metodické vedení, poskytování finančních prostředků na dávky
- Krajské úřady – metodické a odborné vedení, odvolací orgán
- Obecní úřady obcí s rozšířenou působností, pověřené obecní úřady
- Příjemci dávek sociální péče (osoby se zdravotním postižením, jejich rodinní příslušníci).
- Úřad práce České republiky.

Identifikace nákladů a přínosů

Náklady

Varianta	Veřejné rozpočty	Účastníci systému – oprávněné osoby
Var 0	Zachování současného stavu.	Stejní účastníci.
Var 1	Nejsou.	Nejsou.
Var 2	Nejsou.	Nejsou.

Přínosy

Varianta	Veřejné rozpočty	Účastníci systému – oprávněné osoby
Var 0	Zachování současného stavu.	Stejní účastníci.
Var 1	Snížení mandatorních výdajů o 0,4 mld Kč (úspora plynoucí ze snížení provozních a administrativních nákladů). .	Menší zatížení příjemců (méně dávek, méně posudků, jeden orgán).
Var 2	Snížení mandatorních výdajů o 0,2 mld Kč (úspora plynoucí ze snížení provozních a administrativních nákladů). .	Nejsou.

4. NÁVRH ŘEŠENÍ

4. 1. Identifikace nákladů a přínosů všech variant

Přijetím varianty 0 bude docházet k růstu mandatorních výdajů při současném zachování problému ústavnosti a neefektivnímu a v mnohých případech i věcně nedůvodnému poskytování dávek sociální péče. Národní plán nebude naplněn.

Přijetím varianty 2 se odstraní problém ústavnosti právní úpravy, problémy věcné i nákladové povahy by zůstaly. Zvýšila by se administrativní náročnost dávek. Národní plán nebude naplněn.

Varianta 1 naplňuje národní plán a cíle reformy. Zvyšuje právní jistotu občanů, přináší menší zatížení klientů i lékařské posudkové služby.

4. 2. Konzultace

Konzultace proběhly v rámci všech odborných útvarů MPSV. K dílčím otázkám proběhly v rámci Pracovní skupiny k problematice psů se speciálním výcvikem, se Sjednocenou organizací nevidomých a slabozrakých apod.

4. 3. Implementace a vynucování

K naplnění cílů obsažených v hodnocení dopadů regulace jsou kompetentní MPSV (metodické vedení, zabezpečení jednotného aplikačního programu, předepsaných tiskopisů apod.), Úřad práce ČR (rozhodování o dávkách a jejich výplata), OSSZ (posuzování zdravotního stavu).

Sankce za neplnění některých úkolů vyplývajících z navrhovaných řešení jsou obsaženy v návrhu zákona.

4. 4. Přezkum účinnosti

Není třeba stanovovat konkrétní termíny, opatření budou kontrolována v rámci plnění státního rozpočtu a reportování plnění národního plánu.

Předpokládá se účinnost k 1. lednu 2012.

5. NÁVRH ŘEŠENÍ

Navrhuje se realizovat variantu 1, jejíž věcný obsah vyplývá ze „Sociální reformy 2011“.

Závěrečnou zprávu RIA zpracovala:

Mgr. Dana Hacaperková

Ministerstvo práce a sociálních věcí, odbor rodiny a dávkových systémů

Tel: 221923286

e-mail: Dana.Hacaperkova@mpsv.cz

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky a mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky i mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s právem Evropské unie

Pokud jde o právo EU, vztahuje se navrhovaná právní úprava k předpisům EU týkajících se rovnosti nakládání s občany ostatních členských států. Jde zejména o Nařízení Rady (EHS) č. 1612/68 ze dne 15. října 1968 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství, které stanovuje základní pravidlo rovnosti nakládání se všemi pracovníky EU (čl. 7 odst. 2 – občan EU zaměstnaný na území jiného členského státu bude požívat stejných výhod jako národní příslušníci). Dále se navrhovaná právní úprava vztahuje ke Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. S těmito předpisy je návrh zákona v souladu.

Navrhovaná úprava je též v souladu se směrnicí Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, která stanoví pro tzv. dlouhodobě pobývající rezidenty ze třetích zemí právo na rovné zacházení mimo jiné i v oblasti sociálního zabezpečení, sociální podpory a sociální ochrany.

Poskytování dávek osobám se zdravotním postižením nepodléhá koordinaci systémů sociálního zabezpečení v rámci Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení.

Dopad na životní prostředí a podnikatelské prostředí

Navrhovaná právní úprava nesouvisí s problematikou ochrany životního prostředí a nemá na něj vliv. Návrh zákona nebude mít negativní dopady na podnikatelské prostředí.

Zhodnocení dopadu návrhu ve vztahu k rovnosti žen a mužů

Z hlediska principů rovnosti mužů a žen je návrh neutrální.

Zvláštní část

K § 1 a 2

Cílem navrhované právní úpravy je zvýšení adresnosti a efektivnosti dávkové pomoci poskytované osobám se zdravotním postižením a v maximální možné míře snížit počet posudkových schémat. Navrhuje se proto sloučit dosavadní různé dávky pomáhající osobám se zdravotním postižením v oblasti mobility do jedné měsíčně se opakující peněžitě dávky –

příspěvku na mobilitu. Dále se navrhuje poskytovat jednorázovou peněžitou dávku – příspěvek na zvláštní pomůcky, která se bude orientovat na oblast kompenzačních pomůcek, zvláštních úprav motorového vozidla nebo bytu.

K § 3

Dávky pro osoby se zdravotním postižením mají být poskytovány pouze osobám, které jsou s Českou republikou spjaty. K prokázání spjatosti osoby s Českou republikou (nikoli s konkrétním bytem nebo s územním místem) slouží institut „bydliště“. Plnění podmínky bydliště se posuzuje na základě informací o skutečnostech, které zahrnují zejména délku a nepřetržitost přítomnosti na území České republiky, osobní situaci osoby, místo výkonu pracovní aktivity a její stabilitu, místo zapojení do zájmových činností, rodinnou situaci osoby a její rodinné vazby, bydlení a jeho stabilitu, školní docházku nebo studium dětí apod. Návrh počítá s definicí pojmu bydliště jako takového s tím, že z této definice musí být mj. jasné patrné, že tento institut nelze zaměňovat s dalšími instituty typu trvalého pobytu

K § 4

V návaznosti na změny jiných zákonů, kterými se navrhuje sjednotit rozhodování o sociálních dávkách a jejich výplatu k jedinému správnímu orgánu, budou i o dávkách pro osoby se zdravotním postižením rozhodovat v prvním stupni krajské pobočky Úřadu práce České republiky a ve druhém stupni Ministerstvo práce a sociálních věcí.

K § 5 až 8

V podmínkách nároku na příspěvek na mobilitu se stanovuje věková hranice pro poskytnutí tohoto příspěvku. Podmínka věku je stanovena vzhledem ke skutečnosti, že v oblasti mobility dětí do 3 let existují velké individuální rozdíly ve vývoji pohybových, orientačních i duševních dovedností a dítě uvedeného věku vždy vyžaduje fyziologickou podporu mobility jinou fyzickou osobou. Dítě do věku 3 let je vázáno především na přirozené prostředí, a tedy i případné nároky na podporu mobility v souvislosti s předškolním vzděláváním nebo jinými sociálními aktivitami nejsou ještě významně založeny.

Příspěvkem na mobilitu podporuje stát především zaměstnávání, vzdělávání a sociální začleňování osob se zdravotním postižením. Navrhuje se proto, aby výše pomoci byla odlišná s ohledem na důvod realizované dopravy.

Navrhuje se příjmový test dávky, neboť není důvodné poskytovat pomoc osobám, které mají dostatek finančních prostředků na zajištění mobility. Šestinásobek životního minima jednotlivce odpovídá podle současných právních předpisů částce 18 756 Kč, což naplňuje smysl dávky podporovat zaměstnávání, vzdělávání a sociální začleňování osob se zdravotním postižením.

Pro posouzení zdravotního stavu se navrhuje využít dávkové schéma pro posuzování stupně závislosti pro účely příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách s tím, že rozhodující je, že byla uznána závislost v oblasti mobility nebo orientace.

K § 9 až 11

Příspěvek na zvláštní pomůcky bude stejně jako obdobná dávka poskytovaná podle dosavadních právních předpisů poskytován osobám s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí nebo s těžkým sluchovým nebo zrakovým postižením. Seznam indikací

a kontraindikací bude stanoven vyhláškou Ministerstva práce a sociálních věcí. Příspěvek bude poskytován jen osobám se zdravotním postižením, které je podmíněno dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, nikoliv osobám např. s přechodnými poúrazovými stavy nebo vyléčitelnými v řádu několika měsíců.

Potřeba a vhodnost zvláštní pomůcky bude posuzována jak z hlediska zdravotního stavu, tak i z hlediska sociálního. Pokud je podle příslušných zdravotnických předpisů pomůcka zdravotnickým prostředkem, nelze na její pořízení příspěvek poskytnout.

Seznam zvláštních pomůcek, resp. okruhy jednotlivých typů pomůcek, budou stanoveny ve vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí, neboť s ohledem na relativně rychlý technický pokrok i pokrok v léčebných postupech může docházet k častým změnám v právní úpravě. Příspěvek na zvláštní pomůcky lze poskytnout pouze na pomůcky, které jsou svým charakterem zvláštní, tj. nepatří k běžně užívaným produktům, běžnému vybavení domácnosti apod. Za zvláštní pomůcku se pro účely příspěvku považuje i pes se speciálním výcvikem (např. vodící pes). Zvláštní pomůcka neslouží k léčebným a diagnostickým účelům nebo léčebné rehabilitaci. Účel poskytnutí pomůcky je v zákoně taxativně vymezen.

Navrhuje se, aby příspěvek nebyl poskytován na méně nákladné pomůcky osobám, jejichž příjmy umožňují jejich pořízení. Současně se stanoví pravidlo spoluúčasti žadatele o příspěvek na úhradě ceny pomůcky. V případě, že osoba nemá dostatek finančních prostředků k zákonem stanovené spoluúčasti, určí míru spoluúčasti orgán rozhodující o dávce, a to na základě její konkrétní příjmové, sociální a majetkové situace.

K § 12

Kromě splnění zákonných podmínek pro vznik nároku na příspěvek se stanoví jako podmínka nároku na jeho výplatu také podání žádosti o příspěvek.

K § 13

Ustanovení upravuje změnu nároku na dávku a její výplatu tak, aby bylo vždy rozhodnuto ve prospěch osoby. Jestliže byl žadatel o dávku nebo její příjemce chybným posouzením příslušného orgánu poškozen, dávka se doplatí zpětně. Jestliže v důsledku chyby příslušného orgánu byla bez zavinění osoby dávka vyplácena neoprávněně, navrhuje se dávku odejmout nebo snížit až od následujícího kalendářního měsíce, neboť příjemci dávky nelze přičítat odpovědnost za tzv. administrativní přeplatky.

K § 14

Vylučuje se zánik nároku na dávku uplynutím času. Zároveň se však omezuje nárok na jednotlivé výplaty dávky stanovenou lhůtou.

K § 15

Ustanovení řeší přechod nároku na dávku při úmrtí žadatele dávku nebo jejího příjemce. Jedná se o obdobný princip, jaký je stanoven u jiných sociálních dávek.

K § 16

S ohledem na účel příspěvku na mobilitu a příspěvku na zvláštní pomůcky se navrhuje vyloučit možnost použití institutů postoupení, zástavy, dohody o srážkách a exekuce.

K § 17

S ohledem na charakter jednotlivých dávek se stanoví lhůty pro jejich výplatu. Stanoví se rovněž způsoby výplaty dávek a pravidlo, že způsob výplaty určuje plátcé dávky.

K § 18

Příjemcem dávky je osoba, které byla dávka přiznána, nebo její zákonný zástupce, pokud tato osoba nemá způsobilost k právním úkonům. Institut zvláštního příjemce umožňuje řešit především situaci, kdy osoba nebo její zákonný zástupce nemůže dávku přijímat, například proto, že toho není v důsledku zdravotního stavu schopen.

K § 19 a 20

Ustanovení stanoví povinnosti žadatele o dávku, osoby, které byla dávka přiznána, jinému příjemci dávky a společně posuzovaným osobám. Je stanovena zejména povinnost podrobit se lékařskému vyšetření a ohlašovací povinnost. Důsledkem neplnění stanovených povinností je nepřiznání dávky nebo její odnětí anebo zastavení její výplaty.

K § 21

Ustanovení ukládá příjemci dávky povinnost vrátit částky, které mu byly neprávem vyplaceny jeho zaviněním, tj. vědomým přijímáním nenáležících částek nebo uvedením nepravdivých nebo zkreslených údajů. Promíjí se povinnost vrátit přeplatek menší než 100 Kč vzhledem k nepoměru této částky k výši nákladů, které by vznikly v souvislosti s jejím vymáháním.

K § 22 až 26

Ustanovení obsahují zvláštní úpravu ve vztahu k obecným ustanovením správního řádu, která je nezbytná pro řízení o dávkách pro osoby se zdravotním postižením s ohledem na charakter tohoto řízení.

K § 27

Ustanovení navazuje na osobní rozsah stanovený v § 3 a ustanovení § 19 odst. 2. Požádá-li o poskytnutí příspěvku na mobilitu nebo příspěvku na zvláštní pomůcky občan členského státu Evropské unie, který je na území České republiky hlášen k pobytu, je třeba současně s posouzením nároku na příspěvek zkoumat, zda se nestal neodůvodnitelnou zátěží systému dávek pro osoby se zdravotním postižením.

Je stanovena skupina osob, které není možné považovat za neodůvodnitelnou zátěž systému, i když je jim poskytována některá z uvedených dávek, neboť jsou na území České republiky výdělečně činné, popřípadě byly delší dobu výdělečně činné.

Systémem bodového ohodnocení se stanoví postup posouzení z hlediska zátěže pro sociální systém v ostatních případech. Orgánu příslušnému k posuzování, zda je osoba neodůvodnitelnou zátěží systému, se ponechává určitá míra správního uvážení, aby mohly být vzaty v úvahu všechny individuální okolnosti daného případu. Zejména se ukládá přihlížet k vazbám na osoby blízké.

Právní předpisy EU používají pojem „neodůvodnitelná zátěž“ sociálního systému členského státu pro posouzení trvání práva pobytu některých kategorií osob v daném členském státě, tento pojem však blíže nedefinují (viz např. článek 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38/ES). Vodítkem jsou v tomto případě judikáty ESD, ze kterých vyplývá, že u neaktivních osob trvá jejich oprávnění k pobytu po tu dobu, po kterou splňují podmínky jeho vzniku (viz článek 14 odst. 2 směrnice 2004/38/ES) - tzn., mají dostatečné prostředky, aby se nestali zátěží systému sociální pomoci v hostitelském státě. Pokud se jí stanou, má dle práva EU stát možnost přijmout opatření k ukončení práva pobytu dotčené osoby.

Rovněž se stanoví oprávnění příslušného orgánu provádět posuzování osoby, zda je neodůvodnitelnou zátěží systému, opětovně, pokud se změnily její sociální poměry. Nejsou stanoveny konkrétní okolnosti, za kterých má k opětovnému posuzování dojít, a je ponecháno na uvážení příslušného orgánu, zda opětovné posouzení provede, neboť směrnice 2004/38/ES výslovně vylučuje systematické opětovné zkoumání, zda je osoba neodůvodnitelnou zátěží.

Navrhované ustanovení dále ukládá povinnost správním úřadům, orgánům sociálního zabezpečení, Policii České republiky, obcím a zaměstnavatelům uvedených osob poskytnout na výzvu příslušného orgánu údaje, které budou nezbytné ke konkrétnímu posuzování. Půjde o údaje, které jsou buď důvodem pro to, že tyto osoby za neodůvodnitelnou zátěž systému nelze považovat (výdělečná činnost, účast na nemocenském nebo důchodovém pojištění), popřípadě jde o údaje, podle nichž se stanoví bodové ohodnocení osob. Zároveň je upravena povinnost Ministerstva vnitra sdělit příslušnému orgánu ukončení přechodného pobytu, aby tento orgán mohl zastavit výplatu dávek. Tato povinnost souvisí s povinností krajské pobočky Úřadu práce, stanovenou v § 106 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., neprodleně oznamovat Ministerstvu vnitra skutečnost, že se cizinec stal neodůvodnitelnou zátěží systému (změna § 106 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb. je navržena v části třetí - § 36).

K § 28

Údaje, které jsou zjišťovány pro účely řízení o dávky pro osoby se zdravotním postižením, jsou vedeny v informačním systému, který je součástí jednotného informačního systému, jehož správcem je Ministerstvo práce a sociálních věcí. Současně se stanoví údaje, které pro účely řízení o těchto dávkách lze zjišťovat nebo ověřovat z registrů, jejichž správcem je Ministerstvo vnitra.

K § 29

Upravuje se povinnost mlčenlivosti při provádění zákona ve vymezených případech. Upravují se rovněž pravidla pro sdělování údajů týkajících se osob, kterým jsou poskytovány dávky podle tohoto zákona, a pravidla pro využívání zobecněných informací a souhrnných údajů.

K § 30

Ministerstvo práce a sociálních věcí upraví vyhláškou se zdravotních postižení odůvodňujících poskytnutí příspěvku na zvláštní pomůcky, včetně kontraindikací, a dále bude vyhláškou stanoven okruh typů zvláštních pomůcek.

K § 31

K odstavcům 1 až 4

Určují se právní předpisy, podle kterých se dokončí řízení o dávkách sociální péče a mimořádných výhodách, která nebyla pravomocně skončena před nabytím účinnosti tohoto zákona.

K odstavci 5

Navrhované opatření navazuje na zavedení nových dávek pro osoby se zdravotním postižením. Dosavadní opakující se dávky sociální péče – příspěvek na úhradu za užívání bezbariérového bytu a garáže a příspěvek úplně nebo prakticky nevidomým občanům – poskytované podle vyhlášky č. 182/1991 Sb. náležejí naposledy za měsíc prosinec 2011.

Příspěvek úplně nebo prakticky nevidomým občanům byl poskytován vlastníkům vodícího psa na krmivo pro tohoto psa. Dávka na tento účel se navrhuje zrušit. Zachovává se však pomoc spojená s pořízením psa jako zvláštní pomůcky; úhrada nákladů spojených s využíváním psa (krmivo, veterinární péče) jdou na vrub jeho uživateli. Jistým druhem kompenzace je skutečnost, že získání pomoci v souvislosti s pořízením vodícího psa (cca 200 000 Kč), který mimo jiné zlepšil mobilitu osob se zdravotním postižením a jejich sociální začleňování, nebude na překážku poskytování opakujícího se příspěvku na mobilitu.

Dále se navrhuje zrušit příspěvek na úhradu za užívání bezbariérového bytu a garáže, neboť pominuly věcné důvody pro jejich poskytování. Cena bydlení je dlouhodobě dána jinými skutečnostmi. Příspěvek na úhradu za užívání bezbariérového bytu vznikl na základě výstavby prvních bezbariérových bytů v lokalitě Kladno-Kročehlav (tzv. byty zvláštního určení). Tyto byty měly s ohledem na potřeby svých uživatelů vyšší obytnou podlahovou plochu než srovnatelné běžné byty. Tehdejší předpisy upravující stanovení výše nájemného vycházely z metrů čtverečných obytné plochy bytu připadající na jednu osobu, a to ve výši 12m², přičemž se připočítávalo 8m² na kuchyň. Pokud rodina o počtu čtyř osob obývala byt o výměře 65m², bylo počítáno 9m² jako nadměrná plocha, která ve výši nájemného byla hodnocena více než předpisem stanovená plocha. Proto byl na základě požadavku tehdejšího Svazu invalidů koncipován příspěvek občanům těžce zdravotně postiženým na úhradu nadměrných metrů v nově budovaných bezbariérových bytech. Občanům s těžkými vadami nosného nebo pohybového ústrojí se tak poskytoval opakující se peněžní příspěvek ve výši rozdílu mezi běžnou úhradou za užívání bytu a úhradou zvýšenou z důvodu bezbariérovosti. Protože došlo k úpravám výpočtu nájemného (nebyly již brány v úvahu nadměrné metry), byla v souvislosti s přijetím zákona o státní sociální podpoře upravena výše příspěvku na částku 400 Kč, odpovídající určitému poměru tehdy platné částky na domácnost ze životního minima. V rámci přípravy zákona o pomoci v hmotné nouzi bylo doporučeno uvedený příspěvek zrušit, protože byla koncipována nová dávka doplatek na bydlení, která doplňovala příspěvek na bydlení ze státní sociální podpory. S ohledem na nesouhlas organizací zdravotně postižených byla tato dávka i přes její dnes již symbolickou výši a i přes to, že pro její další existenci, nebyly věcné důvody, zachována. Dalším problémem je vymezení pojmu

bezbariérový byt, původní byt zvláštního určení již právně neexistuje, běžné byty jsou „zkolaudovány“ jako bezbariérové, kde vůbec žádný důvod k poskytování není.

K odstavci 6

V souvislosti s transformací dávek pro osoby se zdravotním postižením se stávající právní úprava mimořádných výhod a průkazů TP, ZTP a ZTP/P v právních předpisech resortu práce a sociálních věcí ruší. Mimořádné výhody pro těžce zdravotně postižené občany a průkazy TP, ZTP a ZTP/P jsou dosud upraveny v právních předpisech resortu práce a sociálních věcí (zákon č. 100/1988 Sb. a vyhláška č. 182/1991 Sb.) a jsou zaměřeny na oblast dopravy. Zejména jsou upraveny průkazy a jejich vydávání a některé výhody, které mají spíše morální charakter – místo k sezení apod., jejichž vynutitelnost je problematická a z úrovně resortu práce a sociálních věcí nemožná. Kromě toho jsou zde upraveny nároky na slevy v hromadné dopravě, které současně upravují právní předpisy resortu financí. Právní předpisy jiných resortů váží na přiznání mimořádných výhod (zpravidla II. a III. stupně) určité výhody (slevy, osvobození od poplatků apod.), které s oblastí mobility nesouvisí.

Navrhuje se však, aby po dobu maximálně dvou let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona zůstaly průkazy osvědčující mimořádné výhody v platnosti. Tím zůstanou po tuto dobu zachovány výhody vyplývající z jiných právních předpisů, než předpisů v oblasti působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí.

Osobám, které jsou poživateli příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách, bude vydávána tzv. sociální karta, která bude osvědčovat stupeň závislosti. Přechodné období, po které bude zachována platnost průkazu mimořádných výhod, umožní provést ve zvláštních zákonech změny, kdy určité výhody pro osoby se zdravotním postižením by měly být navázány na přiznaný stupeň závislosti.

K odstavci 7

Pokud osoby uvedené v tomto bodu požádají v době, po kterou zůstává v platnosti průkaz mimořádných výhod, o příspěvek na mobilitu, považuje se podmínka neschopnosti zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace za splněnou. V řízení o příspěvku na mobilitu nebude v těchto případech posuzován zdravotní stav.

K odstavci 8

Ustanovení vylučuje možnost zpětného uznání dávky sociální péče podle dosavadních právních předpisů, pokud bude uplatněna až po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

K odstavcům 9 a 10

Závazky příjemců dávek sociální péče vzniklé podle dosavadních právních předpisů zůstávají v platnosti i po nabytí účinnosti tohoto zákona. Jedná se zpravidla o povinnost vrátit dávku nebo její část, pokud nastane některá ze situací uvedených v příslušném ustanovení vyhlášky č. 182/1991. Tato ustanovení stanoví zpravidla pětiletou lhůtu, po kterou např. příjemce dávky nesmí prodat zvláštní pomůcku nebo motorové vozidlo apod. Obdobně to platí i pro smlouvy o půjčce.

K odstavci 11

Výkon rozhodnutí v oblasti dávek pro těžce zdravotně postižené občany podle dosavadních právních předpisů dokončí dosud příslušné obecní úřady s ohledem na to, že výnos z výkonu rozhodnutí je příjmem rozpočtu obce.

K odstavci 12

Ustanovení řeší postup při předávání spisové dokumentace na nově příslušné správní orgány.

K § 32

V souvislosti s navrhovanou právní úpravou se zrušují dosavadní právní předpisy, které upravují poskytování dávek sociální péče. Jedná se o zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, zákon č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, a prováděcí vyhlášky č. 182/1991 Sb., č. 149/1988 Sb. a č. 128/1975 Sb., a to včetně novel těchto právních předpisů.

K § 33

V návaznosti na vznik nových dávek pro osoby se zdravotním postižením je třeba změnit i ustanovení § 8 zákona č. 582/1991 Sb., které upravuje působnost okresních správ sociálního zabezpečení k posuzování zdravotního stavu.

K § 34

Změna zákona č. 326/1999 Sb. souvisí s úpravou posuzování neodůvodnitelné zátěže systému dávek pro osoby se zdravotním postižením.

K § 35

Jedná se o legislativně technickou úpravu zákona o pomoci v hmotné nouzi související s nahrazením dávek sociální péče příspěvkem na mobilitu a příspěvkem na zvláštní pomůcky.

K § 36

Změna zákona o pomoci v hmotné nouzi souvisí se zrušením dávek sociální péče podle vyhlášky č. 182/1991 Sb. a jejich nahrazením příspěvkem na mobilitu a příspěvkem na zvláštní pomůcky.

K § 37

Navrhuje se, aby zákon nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2012, stejně jako další opatření navrhovaná v jiných právních předpisech v rámci „Sociální reformy 2011“. Dřívější účinnost se navrhuje u některých přechodných ustanovení, která zejména stanoví povinnost informovat příjemce dávek o zrušení těchto dávek k 1. lednu 2012.

